

Zeszyt Naukowy Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego nr 4 rok 1998

Zeszyty naukowe Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego (KTL) mają za sobą różne perypetie natury historycznej, politycznej i finansowej. Pierwszy zeszyt, jeszcze z 1972 r., nie uzyskał zgody na uznanie czasopisma za periodyk, stąd nosił nieco inny tytuł i nie miał numeracji. Dalsze zeszyty ukazały się w latach 1974, 1984, a ostatni w ubiegłym roku. Redaktorem zeszytu jest długoletni prezes KTL dr Zbigniew Kledecki, inicjator wydawania zeszytów. Decyzja wydawania została podjęta przez zarząd Towarzystwa jeszcze w 1970 r. Pierwszy zeszyt miał nakład 1000 egzemplarzy, a 19 prac zajęło 96 stron druku. Drugi zeszyt o nakładzie 1200 egzemplarzy i 116 stronach zawarł 25 prac, w ? opłacił go Wydział Kultury MRN w Kaliszu, w ? KTL. Trzeci zeszyt był skromniejszy, bowiem nakład wyniósł 800 egzemplarzy, a liczba prac 12. Ostatni, czwarty zeszyt liczy 124 strony i przynosi 13 prac. W całym zeszycie znajduje się 21 tabel i 24 rysunków. Autorami większości prac w poszczególnych zeszytach są kaliszanie. Z. Kledecki zapowiada ukazanie się, począwszy od bieżącego roku, dalszych corocznych zeszytów.

Pierwsze dwie prace zeszytu mają za autorów współpracowników prof. Antoniego Działkowiaka z Kliniki Chirurgii Serca i Naczyń Instytutu Kardiologii Collegium Medicum UJ. Traktują one pierwsza - o wynikach operacyjnego leczenia choroby niedokrwiennej serca (1979-1998), druga - o chirurgicznym leczeniu tętniaków rozwarstwiających aorty wstępującej. Z kaliskiego Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. Ludwika Perzyny pochodzą artykuły: o leczeniu operacyjnym przewlekłego zapalenia uszu z perlakiem (Oddział Otolaryngologiczny), o bakteriach tlenowych izolowanych z ran i drenów i przykładach lekoodporności (Zakład Mikrobiologii Klinicznej), poglądowy o stabilno-czynnościowym leczeniu złamań nasady dalszej kości promieniowej metodą EPIBLOC (Oddział Urazowo-Ortopedyczny) i o współczesnych inwazyjnych metodach diagnostycznych w chorobie niedokrwiennej serca (Oddział Kardiologii), natomiast z Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kaliszu - prace o terapii laserowej w chorobach układu ruchu.

W dziedzinę historii medycyny kaliskiej wkraczają ciekawe prace o stosunkach sanitarnych i zdrowotnych w latach 1283-1793 (M. Mirecka), o zagadnieniach medycznych na łamach "Gazety Kaliskiej" w latach 1893-1941 (D. Wańka) i o 120-letnich dziejach KTL (Z. Kledecki). W tej grupie prac nie podano miejsc pracy autorów. Zeszyt zamyka zestawienie władz KTL w ostatniej kadencji (1994-1998) i regulamin zgłaszania prac do wydawcy na adres KTL, 62-800 Kalisz, Poznańska 79.

Prace historyczno-medyczne zajmują więcej niż połowę zeszytu. Mirosława Mirecka omówiła stosunki sanitarne i zdrowotne Kalisza od przywileju Przemysława II (z 6 VI 1282 r.) dla istniejącego już szpitala duchaków aż do zniszczonego miasta pożarem w sierpniu-wrzeźniu 1792 r. i wkroczenia do miasta Prusaków (13 II 1793 r.). Autorka przedstawiła kolejno: rys historyczny Kalisza, stosunki demograficzne, stan sanitarny, higienę, zdrowotność (w tym epidemie i inne choroby), liczebność i poziom "kadry medycznej", aptekarstwo i szpitalnictwo. Rozprawę swą zaopatrzyła w reprodukcje ciekawych drzeworytów z XVI-XVII w., przytoczyła również traktaty kaliskich lekarzy i inne pisma przez nich używane.

Danuta Wańka wykorzystała liczne interesujące dane z "Gazety Kaliskiej" z lat 1893-1914, zaczynając od wnikliwego przedstawienia historii i roli kaliskich szpitali (duchaków i św. Trójcy), poświęcając też wiele uwagi szpitalnictwu żydowskiemu. Przytoczyła zachowane dawne dane statystyki szpitalnej. W dalszym ciągu omówiła występowanie chorób zakaźnych, stan higieny, rolę i dzieje towarzystw lekarskich, działalność "zakładu hydropatycznego", wzmianki o aptekach oraz informacje o faktach z życia ludzi medycyny.

Ostatnia praca Zbigniew Kledeckiego opisała dzieje, losy i działalność samego KTL, najstarszego w regionie, a jednego z najstarszych towarzystw lekarskich naszego kraju. Treść artykułu świadczy dobitnie o wielkim zaangażowaniu i osiągnięciach Towarzystwa w działalności naukowej, społecznej i humanistycznej, jak również o jego roli w koleżeńsko-towarzyskim życiu kaliskich lekarzy.

Wszystkie artykuły posiadają wybrane piśmiennictwo oraz streszczenia polskie i angielskie. Wydawcy należy pogratulować merytorycznej, a w dużej mierze również i edytorskiej strony zeszytu. Oby pomyślne losy pozwoliły na spełnienie zapowiedzi Redaktora, że dalsze zeszyty będą się ukazywać regularnie każdego roku.

Prof. Henryk Gaertner (Kraków)
Przedruk z Archiwum Historii i Filozofii Medycyny
1999, T. 62, Z. 1-2, s. 148-150.